

مدرسه علمیه ریحانه النبی (سلام الله علیها)

شهرستان ساوه

مقاله سطح سه (کارشناسی ارشد)

موضوع :

راهکارهای جهاد نرم

استاد راهنما :

سرکار خانم دولتی

تهیه و تنظیم :

ملکه ملک لی

حمیده اکبری

زهرا خاطری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چکیده

جهاد نرم یعنی مجموعه ی اقداماتی که باعث اثبات هویت فرهنگی والگوهای رفتاری مورد قبول یک نظام سیاسی شود. «جهاد نرم» در ابعاد سه گانه حکومت، اقتصاد و فرهنگ است، که از طریق استحکام الگوهای رفتاری در این حوزه ها ایجاد شده است و نمادها والگوهای نظام میگردد. از راهبردهای اساسی در جنگ نرم، شناسایی و استفاده از حداکثر ظرفیت ها است و از عناصر لازم برای این مهم، برنامه ریزی، شناخت نقاط قوت و دراستای رسیدن به هدف، توجه ویژه به بحث پژوهش و فعالیت تحقیقاتی، توجه به نوع و محتوای آموزش مقاطع مختلف آموزش و پرورش در بحث آموزش جنگ نرم و عدم غفلت از نقش نهادهای مرتبط در امر جهاد نرم می باشد. در این تحقیق سعی شده برای نیل به این هدف مهم با روش کتابخانه ای و تبیین موضوع از طریق فیش برداری انجام گردد.

کلید واژه : جهاد، جهاد نرم، حکومت، اقتصاد.

مقدمه

پیش نیاز مقابله با تهاجم فرهنگی و جنگ نرم دشمن، باور و اعتقاد به وجود این تهدید و ضرورت پیشگیری و برخورد با آن است.

«ضروریست در همه مرزهای اسلام با کفر، همواره آماده دفاع و مجاهدت باشیم و میانداران چنین جهادی، رجال فرهنگی، سیاسی و علمی و هنریند.

این مسئله تهاجم فرهنگی که بارها روی آن تاکید کرده ایم، واقعیت روشن است و با انکار آن ها نمی توانیم، اصل تهاجم را از بین ببریم، تهاجم فرهنگی را نباید انکار کرد، وجود دارد ... ما باید توجه داشته باشیم که انقلاب فرهنگی در تهدید است. کما این که اصل فرهنگ ملی و اسلامی در تهدید دشمنان است ... ما نباید چیزی که واضح و روشن است انکار کنیم^۱».

شاید برخی بگویند، در این جنگ نابرابر رسانه ای و فرهنگی، کاری از دست ما ساخته نیست، در این که این فضا نابرابر است شکی نیست، اما غربی ها با وجود پیشرفت در بعد سخت افزاری، در بعد نرم افزاری هنوز هم با مشکلات بسیاری دست و پنجه نرم می کنند.

این که امروز روزنامه لندن «تایمز» می نویسد: «اکثر مسلمانان اروپایی، علت گرایش خود به دین اسلام را کامل بودن قوانین ذکر کرده اند» خود به خوبی از قدرت نرم افزاری جهان اسلام و انقلاب اسلامی حکایت می کند.

پس در مرحله اول ضروری است که باور و اعتقاد و اشتراک نظر در سطوح نخبگان و مدیران فرهنگ در عرصه مقابله با این تهاجم خاموش ولی خطرناک ایجاد گردد و مقوله جنگ نرم را به عنوان یک توطئه شوم در حوزه ای گسترده تر از کشور اسلامی ایران، بلکه جهان اسلام بدانند.

و از طرفی با شناخت ارزش های مشترک، در دو حوزه ملی و اسلامی، ظرفیت ها و قابلیت های بالقوه و بالفعل، گام های اساسی را در ایجاد خودباوری و مبارزه فراگیر در جهت کاهش و خنثی نمودن تهدیدهای

^۱ - آیت الله خامنه ای، ۱۳۷۰

فرهنگی برداریم. و از این طریق روحیه عزت نفس را در بین مسئولین و اقشار مختلف جامعه احیاء و تقویت، و احساس خود کم بینی و تقلید کورکورانه از برنامه های بیگانگان را از بین ببریم.^۱

مفهوم شناسی

۱- معنای لغوی جهاد نرم

جهاد در لغت در ریشه «جَهَد و جُهِد» به معنای مشقت و زحمت و همچنین به معنای توان و طاقت است.^۲ صاحب قاموس می گوید «اصل کلمه جهاد از «جهد» (به فتح جیم و ضمه آن) است و به معنای تلاش توأم با رنج و زحمت می باشد، جهاد مصدر باب مفاعله و به معنی بسیار تلاش کردن می باشد و نیز اسم است به معنی جنگ. جنگ را از آن جهت جهاد گوئید که تلاش توأم با رنج است.»^۳

در تعریف اصطلاحی جهاد، جهاد بذل جان و مال و توان در راه اعطای اسلام و بر پاداشتن شعائر دین است.^۴

در شرع مقدس اسلام جهاد عبارت است از بذل جان و مال به طریقی محسوس برای جنگ با مشرکان و یا افراد یاغی در راه اعطای کلمه اسلام است.^۵

۱- امیری، ۱۳۸۶، ص ۱۳۰

۲- اصفهانی، ۱۳۶۳، ص ۱۰۱

۳- قرشی، بیتا جلد ۲ ص ۷۸-۷۷

۴- نجفی، بیتا جلد ۲ ص ۳

۵- عاملی، بیتا جلد ۲ ص ۳۹۷

نتیجه نهایی

جنگ نرم حمله به ریشه ها و باور هارادر برنامه ی خود دارد ،صورت وشاکله ی این مجموعه علی رغم ماهیت پلید ان تزئین شده وایجاد ناتوی فرهنگی در دستور کار مستقیم امریکاو متحدان ان قرار دارد .این تهدید حرکت خود را از مجاری " پنهان" آغاز می کند.

جنگ نرم خطراتی به مراتب شدیدتر نسبت به جنگ نظامی دارد.لذا مقابله با این مجموعه پنهان ولی خطرناک مستلزم رویکردی آگاهانه به باورها و اصول است.

با گذشت قریب سه دهه ازپیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی وعملکرد نیروهای متعهد ،ایثارگر، نخبه های فرهنگی و قدرت نرم افزاری جهان اسلام و انقلاب اسلامی ،گویای این واقعیت است که با به کارگیری عناصر "متعهد" و "کارآمد"میتوان نسبت به اشاعه فرهنگ اسلامی اقدام نمود واز توسعه فرهنگ مهاجم جلوگیری کرد.

بهترین شیوه برای "مصون" داشتن یک فرهنگ از تهاجم فرهنگی این است که حامیان وحاملان ان فرهنگ از طریق ارتقاء وگسترش سطح شناخت واگاهی، تولید علم ووجنبش نرم افزاری ،غنی سازی اوقات فراغت مردم به ویژه نسل جوان، ممانعت وپیشگیری از ورود ابزارهای تهاجم فرهنگی ، آگاه کردن مردم از اهداف فرهنگ سازان غربی "واکسینه" فرهنگی شوند وروحیه تحلیل گری مردم نسبت به بمباران اطلاعاتی وتبلیغاتی دشمن با قابلیت تشخیص ارتقاء یابد.

هجوم فرهنگی بر ضد فرهنگ غرب و تریخ ارزشهای اسلامی و معنوی از دیگر راههای مقابله با تهدید

نرم می باشد .

عمق بخشی فرهنگی در سطح جامعه، الگو سازی و معرفی نمونه های موفق علمی ، فرهنگی و معنوی

، بهره مندی از فناوری روز و ربه کار گیری جدیدترین تکنیک ها

در انتقال پیام ، تقویت و اصلاح تولیدات رسانه ی ملی ، تاسیس رسانه های فرا ملی ، و اجرای تدابیر

حکیمانه حضرت امام خامنه ای می تواند در اشاعه فرهنگ حیات بخش اسلام و مقابله با تهدید نرم اثر بخش

بوده و نتایج موثری داشته باشد.

- قرآن کریم
- اسماعیلی، علی محمد، جنگ نرم در هیمن نزدیکی، انتشارات روا یت فتح، ۱۳۸۹
- امیری، ابوالفضل، تهدید نرم، تهاجم فرهنگی، ناتوی فرهنگی و راه کارها، انتشارات پگاه ، تهران ۱۳۸۶
- متفکر ، حسین ، جنگ روانی ، ناشر پژوهشکده تحقیقات اسلامی نمایندگی ولایت فقیه در سپاه ، بهار ۱۳۸۳
- فصلنامه علمی تخصصی عملیات روانی ، ناشر: معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان بسیج مستضعفین ۱۳۸۷،
- حاتمی، حمیدرضا، خان محمدی اسماعیل، فصلنامه علمی تخصصی عملیات روانی ، معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان بسیج مستضعفین، ۹۰-۱۳۸۹
- طائب، مهدی، سیری در عملیات روانی در اسلام ، فصلنامه عملیات روانی ، شماره ۲۸
- جمعی از نویسندگان (زیر نظر دکتر سید احمد رضا حضری)، تاریخ تشیع جلد ۱، انتشارات، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه، قم، ۱۳۸۸
- جمعی از نویسندگان زیر نظر محسن آژینی، اندیشه های راهبردی (۲) ، تهاجم فرهنگی ، تهاجم فرهنگی و جنگ نرم ، چکیده ی جلد های اول تا سوم ، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی ، تهران، ۱۳۹۸،
- فیروزی، عباس، مبانی جنگ نرم و ریشه یابی آن در تهاجم فرهنگی ، ناشر : شکوفه یاس، بهار ۱۳۸۹، تهران
- موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت، فتنه و فتنه گران با نگاهی به نهج البلاغه امام علی (ع) تهران، ۱۳۸۸
- نامی، جوزف، قدرت نرم، مترجمان محسن روحانی، مهدی ذوافقاری، دانشگاه امام صادق (ع) و پژوهشکده مطالعات و تحقیقات بسیج ، تهران، ۱۳۸۷
- تفسیر نمونه
- علی اکبری، حسن، تهاجم فرهنگی از دیدگاه آیات و روایات و فقه ، انتشارات سازمان تحقیقات بسیج، تهران ۱۳۷۵

- راغب اصفهانی، مفردات، الفاظ القرآن-ترجمه سید غلامرضا خسروی حسینی، انتشارات مرتضوی، چاپ دوم، ۱۳۷۴
- اصفهانی راغب، مفردات الفاظ القرآن (المکتب المرتضویه)، چاپ دوم ۱۳۶۳
- قاموسی قرآن، قرشی، علی اکبر، تهران، چاپ دارالکتب الاسلامیه، دی ۱۳۵۳
- دهخدا، علی اکبر، لغت نامه، بخش الف، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۵۴
- معاونت پژوهش و تربیت بدنی آموزش و پرورش استان کرمان، جنگ نرم
- عاملی زین الدین، جبعی الروضه البهیه فی شرح اللمعه (مشقیه بیروت دارالعالم الاسلامی، جلد ۲
- غلامی، رضا، روزنامه همشهری، ۱۳۸۶
- قرشی علی اکبر، قاموس قرآن، تهران دارالکتبه الاسلامیه، جلد دوم بیتا
- توکلی، یعقوب، برگرفته از مصاحبه پژوهشگر تاریخ و مدرس دانشگاه، خبرگزاری ایسنا، ۱۳۸۸
- نجات بخش اصفهانی، علی،، قریشیان، سیدعلی، باقری اکبری، بصیرت: ضرورت مقابله با استکبار انتشارات جباری، قم، ۱۳۸۸
- نجفی محمد حسن، واهر الکلام فی شرح شرایع الاسلام دارالکتب اسلامیه، جلد ۲۱، بیتا
- جمعی از نویسندگان، بصیرت پاسداری ۲، مرکز چاپ حوزه نمایندگی ولی فقیه در سپاه، تهران، آبان ۱۳۸۸
- معاونت تربیت و آموزشی عقیدتی سیاسی ولی فقیه در سازمان بسیج مستضعفین، گفتارهای اعتقادی معرفتی و سیاسی، ناشر: معاونت تربیت و آموزش نمایندگی ولایت فقیه، تهران ۱۳۸۹
- ره آورد نور فصلنامه اطلاع رسانی، آموزشی و مطالعات رایانه ای علوم اسلامی، سال نهم شماره ۳۲، پاییز ۸۹
- حقانی موسی، نجفی موسی، تاریخ تحولات سیاسی ایران، به نقل از مجله مهر، سال اول، شماره اول، ص ۳، شماره ۷۱۲
- جمعی از فضلا، آزادی یا توطئه، قم، ۱۳۷۹
- نشریه روزانه اخبار و تحلیل های نمایندگی ولایت فقیه سپاه، ۱۳۸۶/۹/۱۶
- خرم، مسعود، هویت، موسسه فرهنگی انتشاراتی حیان، تهران ۱۳۶۷
- مرکز بررسی اسناد تاریخی، تغییر لباس و کشف حجاب به روایت اسناد

- فصلنامه تخصصی ، تاریخ معاصر ایران، سال اول ، شماره دوم، ۱۳۷۶
- صلاح، مهدی، کشف حجاب، زمینه ها ، پیامدها و واکنش ها ، موسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی
- مهدی نجم ، سید حسین، فصلنامه عملیات روانی ، سال سوم شماره ۹
- فومنی، حسین، جنگ نرم و پارادایم فرهنگی به نقل از سایت
- www.islantimes.org/prtbq5b.rhb99piuur.html
- صبا، حسین، جنگ نرم در مفاهیم و کارکرد ما به نقل از سایت
- www.imamkhamenei.nimg.com/prifiles/482314:blogpost-20449
- بیانیه ۶ جمعه سوم دیماه ۱۳۸۹ ، به نقل از سایت www.tebyan.net
- www.jangnarm.com
- www.masoniceites.org/blue/regus1.html
- www.auafmil/imfo-opsphere/orgsumer/iosphercsummer09-garcra-pdf
- www.tebyan.net